

IZVEŠTAJ O KLIMATSKIM PROMENAMA I ZAŠTITI ŽIVOTNE SREDINE

U OPŠTINI S. MITROVICA

**IZVEŠTAJ O
KLIMATSKIM PROMENAMA
I ZAŠTITI ŽIVOTNE
SREDINE**

U OPŠTINI S. MITROVICA

Teme klimatskih promena i zaštite životne sredine prisutne su, kako na globalnom, tako i na lokalnom nivou.

Deca i mladi iz grupe UM dali su svoja mišljenja o stanju u ovim oblastima na nivou opštine Severna Mitrovica. U razgovoru, podstaknutim od Domovika, mladi su velikom većinom istakli da su upoznati sa uticajem ljudi na klimatske promene i životnu sredinu, koji je često štetan, te naveli da se on mnogo lakše primećuje na globalnom nivou, ali da njega čine „male navike“, poput bacanja i paljenja smeća na mestima koja za to nisu predviđena, veliko korišćenje plastike i njenih proizvoda.

Razgovoru su prisustvovali mladi od 15-23 godine. U njemu je istaknuto da je lokalna legislativa vezana za klimatske promene i zaštitu životne sredine za njih uglavnom nepoznanica, dok određen broj mladih zna da neki pravni propisi postoje, ali nisu mogli da navedu nijedan od njih, niti čime se tačno bave.

Što se tiče podataka o napretku rada opštine Severna Mitrovica na ovom polju, mladi nisu uspeali da pristupe zbog, kako oni kažu, nedostatka informacija na srpskoj verziji veb sajta opštine. Sem toga, najveći broj njih se ne seća da su opštinski parlamenti imali neku sednicu na kojoj je bilo reči o efektima klimatskih promena i zaštiti životne sredine na lokalnom nivou. Jedino šta su mladi naglasili je da znaju da opština ima nadzor nad javnim komunalnim preduzećem, čiji je zadatak da ulice grada/opštine budu čiste, da smeće bude ispražnjeno iz kontejnera i nošeno na deponiju, te da održavaju gradsko zelenilo.

Ipak, kao alternativu, mladi su istakli aktivnost nevladinog sektora i grupne ili pojedinačne inicijative, kao onih koji rade na povećanju informisanosti ljudi o zaštiti životne sredine i klimatskih promena. Spomenute su akcije čišćenja gradskih površina, korita reke Ibar i kampanje koje su najčešće obeležavane na Dan planete zemlje (22. aprila) ili druge datume kojima se ukazivalo na značaj ovih tema za sve ljude. Prema njihovim rečima, učešće opštinskih organa na ovakvim događajima i u ovakvim kampanjama godinama unazad bilo je simbolično.

Uz to, posebno su navedene aktivnosti u kojima je najveći broj članova UM-a direktno učestvovao, poput Generation Hope akcija, održanih 2022. godine i aktuelne pripreme kampanje čiji je fokus na klimatskim promenama, životnoj sredini i zdravlju ljudi koju sprovode uz pomoć Domovika, a čiji fokus je problem zagađivanja vazduha.

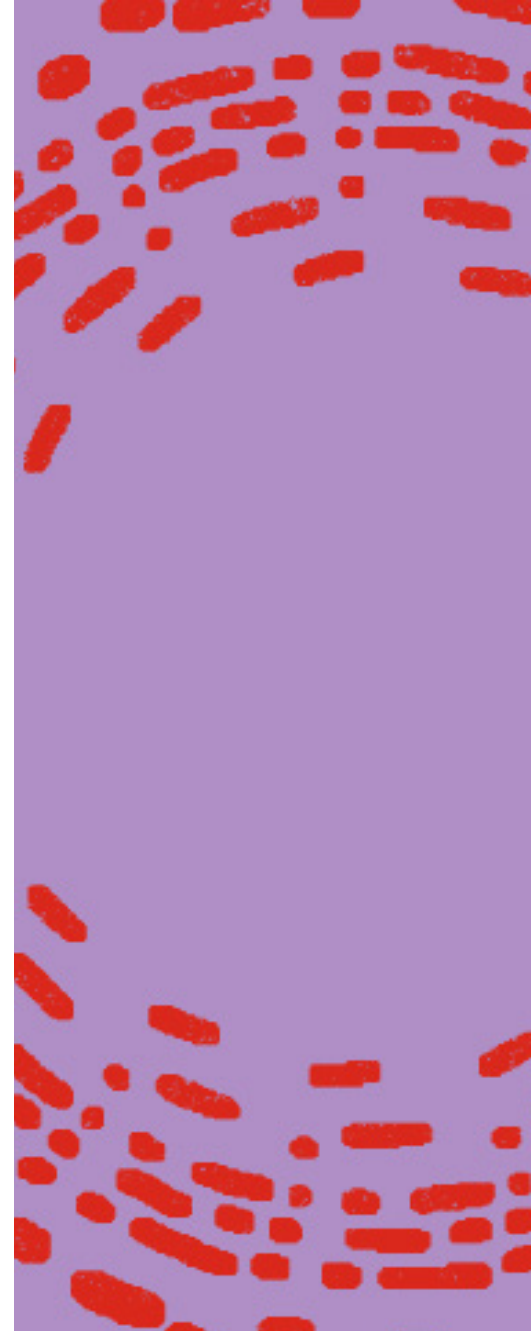
Učesnici diskusije su ocenjivali i šta je dobro, šta ne funkcioniše najbolje i šta se može učiniti kako bi na lokalnom nivou moglo da se više radi na temama klimatskih promena i zaštite životne sredine.

svest o značaju zaštite životne sredini i klimatskih promena umnogome podiglo i članstvo u grupi UM, gde je u nekoliko navrata pokretana tema životne sredine. To pokazuju i rezultati mini-ankete koja je održana na razgovoru, gde je na pitanje „Kome biste se obratili ako bi želeli da rešite neki problem ili predložite neku akciju vezano za klimatske promene i zaštitu životne sredine na lokalnom nivou?“ tri četvrtine odgovorilo da je to nevladin sektor.

Međutim, mnogo više su istaknute loše strane. Smatra se da opština u ovom pogledu nije funkcionalna, većinsko mišljenje je i da sednice o ovim temama nisu održane i da nisu donošene nikakve odluke o poboljšanju zaštite životne sredine, kao jedne oblasti koja je među najznačajnijima za zaštitu ljudskog zdravlja.

Sem institucionalnih nedostataka, kao primeri loše prakse navedeni su i nedostatak svesti građana o klimatskim promenama i zaštiti životne sredine, zbog čega postoji veliki broj divljih deponija i zbog čega se smeće može pronaći u reci, na ulicama, u parkovima, oko zgrada, zatim neprimereno odlaganje medicinskog otpada i nedostatak opreme za reciklažu. Što se tiče klimatskih promena, pomenuti su manjak zelenih površina u gradu, preveliki broj automobila na malom prostoru i ogrev na drva, kao faktori koji nepovoljno deluju na ovaj mini ekosistem.

Kao dobre činjenice navedene su želja i mobilnost ljudi, posebno mladih osoba, da učestvuju u akcijama koje oni prepoznaju kao društveno-korisne, gde su pomenute inicijative o čišćenjima površina, parkova i korita reke Ibar. Smatraju da takve akcije imaju „vidljiv i opipljiv“ rezultat, daju lepu poruku, te da treba da budu organizovane makar jednom u nekoliko meseci, a ne jednom ili dva puta godišnje. Dalje, učesnici kažu da im je

Najduže se govorilo o rešenju ovih pitanja. Konsenzus je da je podizanje svesti građana ključna stavka u smanjenju posledica ovih problema. Mladi kao prvo potencijalno rešenje vide aktivnu i široku kampanju o značaju zdrave i čiste životne sredine, smanjenju štetnog uticaja ljudi na klimatske promene. Ta kampanja bi, prema mišljenju, mladih trebalo da bude sprovedena lepljenjem plakata, deljenjem propagandnog materijala (flajeri), adekvatnim video, audio snimcima i fotografijama na društvenim mrežama, internet portalima i tradicionalnim lokalnim medijima (TV i radio), sa snažnom i upečatljivom porukom, koja bi mogla da utiče na povećanje svesti svih građana. Takva kampanja bi mogla da podstiče ljude na veće korišćenje gradskog i međugradskog prevoza umesto vožnje automobila, zatim vožnju bicikala ili prevoznih sredstava koja manje zagađuju okolinu, a da se zdravlje održava i pešačenjem.

Dalje, uz kampanju bi, prema mišljenju dece i mladih, proaktivno trebalo da reaguju i opštinski organi, koji moraju da daju predloge i rešenja, saraduju sa građanima, fakultetima, školama i nevladinim organizacijama, odvajaju sredstva i projekte za zaštitu životne sredine i smanjenje zagađenja, te sortiranja otpada i pokretanja rada regionalne deponije, ali i da propišu kaznenu politiku za zagađivače, ukoliko ona ne postoji, a ukoliko postoji, da je aktivno primenjuju. U tu nadležnost, mada nije nužno vezano samo za opštinske strukture, pripada i povećanje zelenih površina u gradu, te čišćenja korita reke Ibar i sređivanja njegove okoline i prirode, gde bi stanovnici mogli da provedu dan u prirodi.

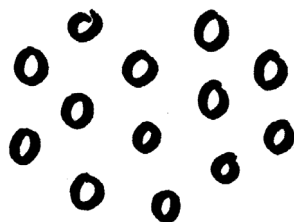
Rečeno je i da nadležni organi sa lokalnog i centralnog nivoa treba da podrže građane u promeni sistema ogreva, koji je uglavnom na drva a koji, naročito zimi, povećava količinu otrovnih čestica u vazduhu, koje naročito nepovoljno utiču na bolesnike koji pate od problema sa disajnim putevima, poput astmatičara. Ta podrška bi trebalo da se sastoji i u odvajanju novčanih sredstava za ugradnju filtera ili prelazak na grejanje na struju (mada je navedeno da se tako nešto u ovom okruženju možda i ne isplati, jer su restrikcije zimi prilično česta pojava).

TIME IS RUNNING
OUT!

Na samom kraju, zaključeno je

da opština, nevladin sektor, obrazovne institucije i stanovništvo moraju zajednički da rade kako bi efekte koji neželjeno utiču na klimatske promene i životnu sredinu na lokalnu mogli da preduprede, da dobre aspekte ljudskog ponašanja podstiču kako bi zaštitili okolinu u kojoj žive i svoje zdravlje.

Report on **climate change** and
environmental protection in the municipality
of North Mitrovica

